

PÄIHDETIILANNEKYSELY

Varkaus, yhteenveto, 2019

Helena Törmi

- Kyselyyn vastasi 164 henkilöä
- Vastaavista suurin osa oli naisia (80%) ja iältään 31-45 vuotiaita (48%). 46-60 vuotiaita oli vastaajista 33%.
- Vastaajista oli työntekijöitä 61% ja alempia toimihenkilöitä 10%. Koululaisia/ opiskelijoita (alle 18v) oli vain 3%

Ongelmien varhainen tunnistaminen ja tuki

- Läheisen alkoholin käytöstä oli huolissan ”koskaan” ollut 65% vastaajista.
- 63% vastaajista kuvaa, että terveydenhuoltohenkilöstön vastaanotolla **ei ole kysytty** alkoholinkäytöstä ja annettu tarvittaessa neuvontaa edellisen 12 kuukauden aikana
- 51% vastaa, että on kysytty terveydenhuollon vastaanotolla tupakka- ja nikotiinituotteiden käytöstä ja annettu tarvittaessa neuvontaa lopettamiseen
- 32% tietää että kunnan tupakoinnin lopettamisen tukipalveluista tiedotetaan (esim. terveyskeskuksen tiloissa tai verkossa).40 % ei osaa sanoa.
- 94%vastaa, että ei ole kysytty terveydenhuollon vastaanotolla rahapelaamisesta ja annettu tarvittaessa neuvontaa lopettamiseen

Ongelmien varhainen tunnistaminen ja tuki

- 88% vastaa että heiltä ei ole kysytty terveydenhuollon vastaanotolla huumausaineiden tai lääkkeiden väärinkäytöstä ja annettu tarvittaessa neuvontaa lopettamiseen
- 55% vastaajista kuvaa, että kunnan päivähoitopaikat, koulut ja oppilaitokset noudattavat lakisääteisiä tupakointikieltoja (30% ei tiedä)
- 36% on havainnut, että ikäihmisten alkoholinkäyttö on kaupungissa lisääntynyt (41% ei tiedä)
- (yli 60 v (8%) vastaajia vähän: Saavatko ikäihmiset kunnassanne tukea alkoholinkäytön vähentämiseksi: 73% 38 tiedä; kyllä 14%: ei 13%
- 42 % vastaajista on sitä mieltä, että työpaikoilla ei puututa riittävästi alkoholihaittoihin ja -ongelmiin?

Ongelmien varhainen tunnistaminen ja tuki

- 63% vastaa, että kunnassa käytetään liikaa alkoholia ja 41% kokee, että kaupungissa suhtaudutaan liian vapaasti humalajuomiseen (24% kokee että ei)
- 61 % ei ole viimeisen 12 kk:n aikana pelännyt kadulla tai muulla julkisella paikalla kohtaamiaan päihtyneitä (38% on pelännyt)
- 42% on sitä mieltä, että alkoholin käyttöä julkisella paikalla pitäisi voida rajoittaa tietyillä alueilla kunnassanne kaupunginomalla päätöksellä (28% vasaa ei)
- Vastaajat kertoivat missä?

Ongelmien varhainen tunnistaminen ja tuki

Ongelmien varhainen tunnistaminen ja tuki	kyllä %	ei %	eos %
Oletteko koskaan ollut huolissanne läheisen alkoholin käytöstä	65	33	2
Onko Teiltä kysytty terveydenhuoltohenkilöstön vastaanotolla alkoholinkäytöstä ja annettu tarvittaessa neuvontaa ed. 12 kk aikana?	35	63	1
Onko teiltä kysytty vastaanotolla tupakka- ja nikotiinivalmisteiden käytöstä ja annettu tarv. neuvontaa?	51	47	2
Tiedotetaanko Varkaudessa tupakoinnin lopettamisen tukipalveluista?	32	28	40
Onko Teiltä kysytty vastaanotolla rahapalaamisesta ja annettu tarv. neuvontaa lopettamiseen?	2	94	4
Onko Teiltä kysytty vastaanotolla huumausaineiden tai lääkkeiden väärinkäytöstä ja annettu tarvittaessa neuvontaa lopettamiseen?	10	88	2
Noudattavatko Varkauden päivähoitopaikat, koulut ja oppilaitokset lakisääteisiä tupakointikieltoja (ko. alueilla ei saa tupakoida)?	54	16	30
Oletko havainnut, että ikäihmisten alkoholinkäyttö on kaupungissanne lisääntynyt?	36	23	41
Saavatko ikäihmiset kaupungissanne tukea alkoholinkäytön vähentämiseen?	14	13	73
Puututaanko työpaikoilla mielestäsi riittävästi alkoholihaittoihin ja – ongelmiin?	20	41	38

Ongelmien varhainen tunnistaminen ja tuki

- ”Joissain yleisillä paikoilla kuten” (58 mainintaa)
(Piknik-tyyppinen alkoholin nauttiminen on Ok)
- tori
- uimarannat, venerannat (Hertunranta)
- puistot
- leikkipuistot esim. liikennepuisto
- liikuntapaikat
- koulujen alue ja lähialue (koulujen piha viikonloppuisin)
- kirjaston alue
- matkakeskus
- harrastuspaikkojen läheisyys
- huoltoasemat ja kauppaliikkeet
- tapahtumat: urheilutapahtumat
- missä lapsia ja nuoria (erityisesti tapahtumat)

Ongelmien varhainen tunnistaminen ja tuki

- 57 % haluaa vaikuttaa kertomalla mielipiteensä, mikäli oman kodin välittömässä lähiympäristössä sijaitsevalle ravintolalle haettaisiin anniskelulupaa tai jatkoaikaa terassianniskeluun
- 60 % vastaajista on sitä mieltä, että ravintoloiden aukioloaikoja ei pidä rajoittaa kunnassanne nykyisestä ja 80% vastaajan mielestä ravintoloiden pidentyneet anniskeluajat eivät ole aiheuttaneet häiriöitä lähiympäristössä
- 65 % vastaajista oli sitä mieltä, että myyntiin päihtyneelle pitää suhtautua ravintoloissa nykyistä tiukemmin

Ongelmien varhainen tunnistaminen ja tuki

- 60 % vastasi, että alkoholin myyntiin päihtyneelle tulee suhtautua kaupoissa nykyistä tiukemmin, mutta 71 % ei rajoittaisi alkoholijuomien myyntiaikoja kaupoissa nykyisestä
- 48% vastaajista kieltäisi alkoholiteollisuuden sponsoroinnin ja mainonnan urheilutapahtumien yhteydessä; 35% ei ole kiellon kannalla
-
- 40% vähentäisi tupakkatuotteiden myyntipaikkoja; 45% ei kuitenkaan halua vähentää
- 40% vastaajista vähentäisi rahapeliautomaatteja Varkaudessa; 34% ei ole vähentäisi

Haittojen ehkäisy ja vähentäminen

Haittojen ehkäisy ja vähentäminen	kyllä	ei	eos
Käytetäänkö Varkaudessa liikaa alkoholia?	63	7	31
Suhtaudutaanko kaupungissamme liian vapaasti humalajuomiseen?	41	24	35
Oletteko viimeisen 12 kk aikana pelännyt kadulla tai muulla julkisella paikalla kohtaamianne päihtyneitä? <ul style="list-style-type: none">yleisillä paikoilla kuten tori, uimarannat ja puistot, leikkipuistot, liikuntapaikat, koulujen ja harrastuspaikkojen läheisyydessäurheilutapahtumissa, tapahtumissa, joissa on lapsia ja nuoriamatkakeskus, kaupat ja huoltoasematpiknik tyyppinen käyttö ok	37	61	2
Tulisiko alkoholin käyttöä julkisella paikalla voida rajoittaa tietyillä alueilla kaupungin päätöksellä? <ul style="list-style-type: none">taajama-alueen sisäpuolella, liikkumisen pitäisi olla turvallista, valvontaa esim. puistoissa voisi olla enemmäntäysi kieltö ei ole koskaan hyväksi, seurauksena usein tietynlainen uho ja harmia kohtuukäyttäjillekts. ed. kysymyksen vastaus	42	27	31
Haluaisitko kertoa mielipiteesi, mikäli oman kotisi lähiympäristössä sijaitsevalle ravintolalle haettaisiin anniskelulupaa tai jatkoaikaa terassianniskeluun?	57	29	1 3

Haittojen ehkäisy ja vähentäminen	kyllä	ei	eos
Pitäisikö ravintoloiden aukioloaikoja rajoittaa Varkaudessa?	23	60	17
Ovatko ravintoloiden pidentyneet anniskeluajat aiheuttaneet häiriötä lähiympäristössänne?	7	82	10
Tulisiko myyntiin päihtyneille suhtautua kuntanne ravintoloissa nykyistä tiukemmin?	65	15	20
Tulisiko alkoholijuomien myyntiaikoja rajoittaa kaupoissa kunnassanne nykyisestä?	14	71	15
Tulisiko alkoholiteollisuuden sponsorointi ja mainonta urheilutapahtumien yhteydessä kieltää kunnassanne?	47	45	15
Tulisiko tupakkatuotteiden myyntipaikkoja vähentää kunnassanne?	40	45	15
Tulisiko rahapeliautomaatteja vähentää kunnassanne? Jos kyllä, missä?	40	34	26
<ul style="list-style-type: none"> • kaupoista, huoltoasemilta, ostareista • varsinkin nuorison vapaa-ajan oleskelupaikoista ABC, Varkauden Portti yms., kioskeista 			

Alaikäisten
päihteiden ja
tupakka- ja
nikotiinituotteiden
käyttö sekä
rahapelaaminen

- **36 %** vastaajista on havainnut Varkaudessa alkoholin välittämistä alaikäisille viimeisen 12 kuukauden aikana (56 % ei ole havainnut)
- **41 %** oli havainnut tupakkatuotteiden välittämistä alaikäisille viimeisen 12 kuukauden aikana (52 % ei ollut havainnut)
- **70 %** vastaajista ei ollut havainnut viimeisen 12 kuukauden aikana tilanteita, joissa myyjä ei olisi tarkastanut nuorelta näyttävän alkoholin ostajan ikää (23 % oli havainnut, että ikää ei oltu tarkastettu)
- **73 %** vastaajista ei ollut havainnut viimeisen 12 kuukauden aikana tilanteita, joissa myyjä ei olisi tarkastanut nuorelta näyttävän tupakkatuotteiden ostajan ikää (20 % oli havainnut, että ikää ei oltu tarkastettu)

Alaikäisten
päähteiden ja
tupakka- ja
nikotiinituotteiden
käyttö sekä
rahapelaaminen

- **65 %** oli havainnut Varkaudessa alaikäisten nuuskaamista viimeisen 12 kuukauden aikana
- **60 %** vastaajista oli havainnut alaikäisten sähkösavukkeiden käyttöä viimeisen 12 kuukauden aikana
- **30 %** vastaajista oli havainnut Varkaudessa alaikäisten huumeiden käyttöä viimeisen 12 kuukauden aikana
- **39 %** vastaajista oli havainnut alaikäisten rahapelaamista Varkaudessa viimeisen 12 kuukauden aikana

Alaikäisten
päihteiden ja
tupakka- ja
nikotiinituotteiden
käyttö sekä
rahapelaaminen

- 80 % vastaajista on sitä mieltä, että alaikäisten alkoholinkäyttöön pitäisi puuttua Varkaudessa nykyistä enemmän
- 91 % vastasi, että alaikäisten tupakointiin ja nuuskaamiseen pitäisi puuttua kunnassanne nykyistä enemmän
- 88 % vastasi, että alaikäisten kannabiskokeiluihin ja käyttöön pitäisi puuttua kunnassanne nykyistä enemmän
- 63 % toi esille, että alaikäisten rahapelaamiseen pitää puuttua nykyistä enemmän

Kun ajattelette
päihteitä koskevia
haittoja, mihin
seikkaan tai
seikkoihin erityisesti
tulisi mielestänne
puuttua?

- Avoimeen kysymykseen vastuksissa nousivat seuraavat teemat (tarkemmin tulokset)
- Alaikäisiin / nuoriin, asenteisiin ja tiedottamiseen (21 mainintaa)
- Perhe/vanhemmuus (16)
- Valvonta (12)
- Päihteettömät tilat/alueet/tilaisuudet (13)
- Koulu ja oppilaitokset (8)
- Saatavuus (8)
- Tuki ja hoito (16)
- Syrjäytymien
- Ehkäisevän päihdetyön kehittämiseen, ”liian paljon korjaaviin palveluihin turvataan” (11)
- Vastaavat teemat nousivat kahdessa muussa avoimessa kysymyksessä.

Alaikäisten päihteiden ja tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttö sekä rahapelaaminen

Alaikäisten päihteiden ja tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttö sekä rahapelaaminen	kyllä	ei	eos
Oletteko havainneet kunnassanne alkoholin välittämistä alaikäisille 12 kk aikana?	36	56	8
Oletteko havainneet kunnassanne tupakkatuotteiden välittämistä alaikäisille?	41	51	7
Oletteko havainnut viim. 12 kk aikana tilanteita, joissa myyjä ei ole tarkastanut nuorelta näyttävän alkoholin ostajan ikää?	23	70	7
Oletteko havainnut viim. 12 kk aikana tilanteita, joissa myyjä ei ole tarkastanut nuorelta näyttävän tupakkatuotteiden ostajan ikää?	20	73	7
Oletteko havainnut kunnassanne alaikäisten nuuskaamista viimeisen kuukauden aikana?	65	29	6
Oletteko havainneet kunnassanne alaikäisten sähkösavukkeiden käyttöä viim. 12 kk aikana?	60	34	6
Oletteko havainneet kunnassanne alaikäisten huumeiden käyttöä viim. 12 kk aikana?	32	50	18
Oletteko havainneet kunnassanne alaikäisten rahapelaamista viim. 12 kk aikana?	39	49	12
Tulisiko alaikäisten alkoholinkäyttöön puuttua kunnassanne nykyistä enemmän?	80	4	17
Tulisiko alaikäisten tupakointiin ja nuuskaamiseen puuttua kunnassanne nykyistä enemmän?	91	2	7
Tulisiko alaikäisten kannabiskokeiluihin ja käyttöön puuttua kunnassanne nykyistä enemmän?	88	3	9
Tulisiko alaikäisten rahapelaamiseen puuttua kunnassanne nykyistä enemmän?	63	6	30